ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ὁδὸς Μαυρομιχάλη ἀριθ. 16.α'. Ἔναντι Χημείου

Συνδρομὴ Ἐσωτερικοῦ φρ. 12. — Συνδρομὴ Ἐξωτερικοῦ φρ. 15.

ΕΤΟΣ Δ. ΠΕΡ. Β' — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1899 — ΑΡΙΘ. 12

Ο ΧΡΟΝΟΣ

Τὸ παρὸν εἶνε τὸ κέντρον τῆς αἰωνιότητος. Πᾶς χρόνος ἀκμάζει ἐπὶ τῆς σήμερον. Ἐκ τῆς ρίζης παρελθόντος ἀνέθωρεν τὸ φυτὸν τοῦ μέλλοντος, καὶ τοῦτο, ἐν ἐπιστροφῇ, θέλει παραγάγει τὸν καρπὸν τοῦ μέλλοντος. Ὁ στενάζων διὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας, ἢ ὀνειρευόμενος τὰς μελλούσας, ἁμαρτάνει κατὰ τῆς σήμερον — μάλιστα, ἁμαρτάνει κατὰ τῆς αἰωνιότητος. Τὸ παρελθὸν ἀπῆλθε· τὸ δὲ μέλλον πιθανὸν νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς ἡμᾶς ἐν ταύτῃ τῇ γηΐνῃ ζωῇ: ἡμεῖς μόνον τὸ παρὸν δυνάμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν, καὶ ὀφείλομεν νὰ ὦμεν ἕτοιμοι, ὅπως τὸ μεταχειρισθῶμεν, διότι δὲν θὰ χρονοτριβῇ χάριν ἡμῶν, καὶ πρὶν ἡμεῖς πρόσχωμεν, ἀριθμεῖται ἐν τῷ παρελθόντι. Ἡ σήμερον εἶναι ἡ κληρονόμος τῆς χθές, καὶ ὁ διαθέτης τῆς αὔριον.

Ἔρχονται στιγμαὶ ἐν ἑκάστῃ ζωῇ αἵτινες εἶνε σημαντικώτεραι ἢ ὁλόκληροι ἡμέραι ἐν ἄλλοις χρόνοις. Τυχαίως ἔρχεται μία μόνη στιγμή, ἥτις σημαίνει πλεῖον ἢ πάντα τὰ προηγούμενα ἔτη· στιγμὴ κρίσεως ὅτε Σὺ δέον νὰ κανονίσῃς μέγα ζωϊκὸν ζήτημα συγκινοῦν ὁλόκληρον τὴν μέλλουσαν ζωήν σου, ναί, καὶ τὴν αἰωνίαν σου τύχην· μία στιγμὴ καθ' ἣν σὺ καλεῖσαι νὰ σπείρῃς τὸν σπόρον ἀμετρήτου θερισμοῦ· μία στιγμὴ καθ' ἣν εἰμπορεῖς νὰ καθελκύσῃς τὸ πλοιάριόν σου ἐπὶ νέας θαλάσσης ζωῆς, στρέφων τὴν πρῷραν του πρὸς ὡραῖον λιμένα ἐπιτυχίας καὶ εὐδαιμονίας. Πρᾶξον κατὰ τὴν στιγμὴν καὶ εἶναι μεγάλη ἡ ἀμοιβή σου. Ἡ στιγμὴ ἂς διολισθήσῃ ἀσήμαντος, παραμέλησον νὰ ἐνεργήσῃς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ ἡ ὑψίστη σου εὐκαιρία ἐν τῇ ζωῇ παρῆλθε διὰ παντός. Δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ αὔριον. Δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ἀκόλουθον ἔτος. Αἱ εὐκαιρίαι οὐδέποτε λαμβάνουσι διαταγὰς παρὰ τοῦ Μεγάλου Διοικητοῦ τῆς Αἰωνιότητος, «ἀτένισον πέριξ! Ὀδευσον!» Ἡ διαταγὴ αὐτοῦ, ἀδιακόπως ἐπαναλαμβανομένη, εἶνε, «ἐμπρός, βάδισμα! Διπλασία ταχύτης!»

Ἀποποιεῖσαι νὰ σπείρῃς τὸν σπόρον κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν ὅτε προσφέρεται ἡ εὐκαιρία, καὶ ὁ θερισμὸς οὐδέποτε θὰ εἶνε σός. Ἀποποιεῖσαι νὰ καθελκύσῃς τὸ πλοιάριόν σου, ὅταν ἡ νέα θάλασσα εἶνε ἐν παλιρροίᾳ, καὶ τὸ πλοιάριόν σου ἐξωκεῖλαν ὑψηλὰ καὶ ξηρὸν διὰ τὴν αἰωνιότητα, δὲν δύναται νὰ σὲ φέρῃ εἰς ἐπιθυμητὸν ὅρμον τῆς εὐδαιμονίας καὶ χαρᾶς.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

Ζήσιμος Γ. Τυπάλδος
καθηγητής

Η ΑΛΚΥΩΝ

Ἡ μεγάλη αὐτῆς κεφαλή, τὸ μακρὸν ῥάμφος, τὸ συντετμημένον σῶμα, τὸ παχὺ καὶ μικρόν, καὶ αἱ μικραὶ πτέρυγες, θὰ καθίστων τὴν Ἀλκυόνα πτηνὸν ἄχαρι, ἐὰν δὲν μᾶς ἠμπόδιζον νὰ ἐξετάσωμεν τὸ σχῆμα αὐτῆς, τὰ λαμπρὰ καὶ ἐξαίσια χρώματα τῶν πτερῶν της, εἰς τὴν ὡραιότητα τῶν ὁποίων, — ὁμοίων πρὸς μωσαϊκὸν ἐκ σαπφείρων καὶ κυκνολίθου — ὀφείλεται καὶ ἡ μεγάλη αὐτῆς φήμη. Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες τῇ ἀπέδιδον τὴν ἰδιότητα τοῦ κατευνάζειν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Ὅταν ἡ Ἀλκυὼν ἐπῴαζεν, ὁ Αἴολος, χάριν τῶν νεοσσῶν αὐτῆς καθεῖργεν ἐντὸς τῶν ἀσκῶν τοὺς ἀνέμους καὶ αἱ ἡμέραι αὗται τῆς νηνεμίας ἐκαλοῦντο Ἀλκυονίτιδες. Πρὸς τούτους ἐπιστεύετο παρ' αὐτῶν, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀποκρούειν τὸν κεραυνόν, μετέδιδε κάλλος καὶ χάριν εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτό, ἐστέρεον τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην καὶ ἔφερεν ἄφθονον ἁλιείαν εἰς ὅλα τὰ ὕδατα.

Ὁ **Wilson** λαλεῖ ποιητικώτατα, περιοριζόμενος εἰς τὴν ἁπλῆν περιγραφὴν τῆς πραγματικότητος. «Τέρπε-

ται, λέγει, καὶ ἡ Ἀλκυὼν συχνάζουσα παρὰ τὰς ὄχθας τῶν χειμάρρων, πλησίον τῶν καταρρεόντων ὑδάτων, ὡς οἱ ἐρασταὶ ἐν τῇ μελαγχολίᾳ των, τοῦτο δέ, ὄχι μόνον διότι ὁ ἁρμονικὸς ἐκεῖνος ῥόχθος καθηδύνει τὰς ἀκοὰς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διότι εὑρίσκει εἰς αὐτὰ ὑλικώτερόν τι. Κάθηται ἐπὶ κλωνίου τινὸς ἐπικρεμοῦς, παρὰ τὸν κελαρίζοντα καταφράκτην, ἐξακροντίζουσα πανταχόσε τὸ ὀξυδερκὲς βλέμμα της πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς βορᾶς, ἧς ὀρέγεται· ἕως οὗ αἴφνης διὰ κυκλοτέρους τινὸς καταδύσεως ἀνασπᾷ τὸν ἰχθὺν ἀπὸ τῶν γενεθλίων αὐτοῦ στοιχείων καὶ συγχρόνως τὸν καταπίνει. Ἡ φωνή της ὁμοιάζουσα κατά τι πρὸς τὴν ἀπαισίαν κραυγὴν τοῦ νυκτοφύλακος, ἥτις ἀντηχεῖ εἰς τὴν σιγήν, εἶναι διάτορος σκληρά, αἰφνίδιος· μετριάζεται ὅμως ὑπὸ τοῦ ῥόχθου τῶν ὑδάτων, ἔνθα παραμένει πάντοτε ἡ Ἀλκυών. Ἀκολουθεῖ τοὺς ἐλιγμοὺς τοῦ ποταμοῦ ἢ τοῦ ῥύακος, ταχυπέτις ἐπιψαύει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Ἔπειτα διὰ μιᾶς παύει πετῶσα, ἀκινητεῖ ἐπὶ τῶν παλλουσῶν πτερύγων της, ἐνεοδιᾷ ὡς ὁ ἱέραξ, διὰ νὰ ἐπιπέσῃ ὡς βέλος ἐπὶ τῆς βορᾶς αὐτῆς. Παρὰ τὰ ὕδατα τῶν νεφελῶν συνήθως συχνάζει ὁ πτερωτὸς οὗτος ἁλιεύς, τοῦ ὁποίου ὁ συριγμὸς εἶναι ἐπίσης οἰκεῖος εἰς τὰ ὦτα τοῦ μυλωθροῦ, ὅσον καὶ ὁ κτύπος τοῦ μυλικοῦ κροτάλου.»

Τὰ τῆς Ἀλκυόνος οἱ ἀρχαῖοι ἐξιστόρησαν πάντοτε ἐπὶ τὸ μυθωδέστερον, διότι καὶ τὰ ἤθη ὡς καὶ ἡ κατασκευή τῆς φωλεᾶς τοῦ πτηνοῦ τούτου ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς πλάνας. Ὁ μὲν Ἀριστοτέλης περιγράφει τὴν φωλεάν της ἔχουσαν χρῶμα ἐρυθρὸν καὶ σχῆμα περατοειδές. Κατὰ δὲ τὸν Πλίνιον, εἶναι σφαιροειδής, ἔχουσα εἴσοδον ἐξέχουσαν καὶ στενωτάτην καὶ τόσον σκληράν, ὥστε δὲν τέμνεται οὐδὲ διατρυπᾶται διὰ ξίφους ἢ πελέκεως, ἀλλὰ μόνον δι' ἀποτόμου κινήσεως καὶ κτυπήματος, θραύεται δὲ εἰς συντρίμματα ὡς τὸ σηπίον. Καὶ ἡ ὕλη δὲ ἐξ ἧς κατεσκευάζετο ἦτο πρόβλημα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Κατὰ τὸν Πλούταρχον, οὐτινος τὴν γνώμην παρεδέχθη καὶ ὁ **Montaigne**, ἡ φωλεὰ τῆς Ἀλκυόνος κατασκευάζεται ἐκ συμπεπλεγμένων ἀκανθῶν ἰχθύος, ὥστε τὸ ὅλον συναποτελεῖ σφιγκτόν τι πίλημα. Ὅταν δὲ τελειοποιηθῇ ἡ φωλεὰ αὕτη εἶναι στρογγυλοτάτη, καὶ τότε τὸ πτηνὸν τὴν μεταφέρει εἰς τὸ παρεθαλάσσιον, ὅπου, ἀφοῦ τὴν βρεξώσι τὰ κύματα, παρατηρεῖ τίνα μέρη αὐτῆς διαπερῶνται καὶ τὰ ἐπισκευάζει· ἐὰν δὲ δὲν ἔχῃ οὐδὲν ἐλάττωμα, τὸ ὕδωρ οὐδόλως τὴν διαπερᾷ, ἀλλὰ τὴν καθιστᾷ συμπαγεστέραν, καὶ τοσοῦτον τὴν ἀποσκληρύνει, ὥστε ἡ μάχαιρα οὐδὲν δύναται κατ' αὐτῆς. Τὸ δὲ θαυμαστότερον εἶναι ὅτι ὁ ἐνδότερος αὐτῆς μυχός, οὕτως ἐπιτηδείως εἶναι κατεσκευασμένος, ὥστε μόνος ὁ οὐτουργὸς ἀρχιτέκτων δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ. Εἶναι πρόδηλον ὅμως εἰς ἡμᾶς, ὅτι αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων περιγραφομένη φωλεὰ τῆς Ἀλκυόνος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ τιτανῶδες περίβλημα τῶν ἐχίνων, πολλάκις ἀπαντωμένων ἐπὶ τῶν βράχων τῆς παραλίας, ὅταν συμβαίνῃ ἄμπωτις. Τὸ στρογγύλον σχῆμα τοῦ περικαλύμματος τούτου, αἱ ἄκανθαι, αἵτινες εἰς ὅλην του τὴν ἐπιφάνειαν εἰσὶν ἠνωρθωμέναι, ὅταν τὸ ζῷον ὑπάρχῃ εἰς τὴν ζωὴν ἢ νεωστὶ ἀφῆκεν αὐτήν, ἐξηγοῦσι τὴν γνώμην τοῦ Πλουτάρχου.

Σήμερον δὲ δὲν ὑπάρχει οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς φωλεᾶς τῆς Ἀλκυόνος. Σκάπτει αὐτὴν ὅπου ἡ ὄχθη τῶν ποταμῶν ἢ ῥυάκων εἶναι μᾶλλον ἀπόκρημνος, πολλάκις ὑπὸ θάμνους, μεταξὺ τῶν ῥιζῶν γηραιᾶς τινος ἰτέας. Λέγεται δὲ ὅτι ἡ Ἀλκυὼν δὲν εἶναι μόνον ὑπομονετὴς ἐπιτήδειος, ἀλλὰ κατά τι καὶ κτίστης· ὅτι στερεώνει τὰ πλάγια τοῦ διαύλου αὐτῆς διὰ πηλοῦ ἁπλῆς γῆς ἢ καὶ κεραμίτιδος, καὶ ὅτι χρείας τυχοῦσης γινώσκει καὶ πῶς νὰ στενώσῃ τὴν εἴσοδον. Ὁ δίαυλος ἔχει μῆκος δύο μέχρι τεσσάρων ποδῶν, κατευθύνεται δὲ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, εἰς μὲν τὴν εἴσοδον στενώτατος, πλατυνόμενος δὲ πρὸς τὸ βάθος. Τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶναι ἐστρωμένον ἐξ ἀκανθῶν ἰχθύων καὶ ἄλλων λειψάνων αὐτῶν διεσπαρμένων ἀτάκτως καὶ οὐδόλως χρησιμευόντων εἰς κατάρτισιν τῆς φωλεᾶς. Τὰ ὠά, ἓξ ἢ ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν τίκτονται ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ χώματος. Ὁ **Moquin Tautou** ἐρευνῶν ποτὲ φωλεὰν Ἀλκυόνος εὗρε εἰς τὸ βάθος εὐμεγέθη ῥίζαν δένδρου διερχομένην αὐτήν, ὄπισθεν δὲ τῆς ῥίζης μικρόν τινα θάλαμον, ὅπου ἡ θήλεια κατέφυγεν ὅτε εἶδεν ὅτι ἐσυλῶντο τὰ ὠά της.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΙ

Ἐσχάτως συνετάχθη πίναξ, ἐνδιαφέρουσαν σημασίαν κε-

κτημένος, ἀναγράφων τὰς καταλειφθείσας περιουσίας κατὰ τὴν ληξασαν δεκαετηρίδα ὑπὸ 1000 πρωσώπων, ἀσχοληθέντων εἰς 10 τῶν ἐπικερδεστάτων ἐνασχολήσεων καὶ ἐπαγγελμάτων.

Ἡ τέχνη καὶ ἡ φιλολογία ἐξ ὁλοκλήρου ἀποκλείονται τοῦ καταλόγου, καὶ τὰ μὲν τῶν πεπαιδευμένων ἐπαγγέλματα, νομικὴ καὶ ἰατρικὴ ἐπιστήμη, ταξινομοῦνται τελευταῖα, ἡ δὲ μουσικὴ καὶ τὸ δράμα καθίστανται καταφανὴ μόνον λόγῳ τῆς ἀπουσίας των.

Φαίνεται (παρατηρεῖ συνεργάτης τῆς Ἐφημερίδος Daily Mail) ὅτι διαρκούντων τῶν τελευταίων 10 ἐτῶν, 38 ἀλλοδαποὶ τραπεζῖται καὶ ἔμποροι κατέλιπον λίρας στερλ. 19.478,085 ἢ ἕκαστος τὸ παρήγορον κατὰ μέσον ὅρον ποσὸν 512.578.

Ἐκμεταλλευταὶ ἀνθρακωρυχείων, σιδηρουργοὶ καὶ μηχανικοί, 110 τὸν ἀριθμόν, ἔθανον κάτοχοι ἕκαστος τοῦ σεβαστοῦ ποσοῦ 240, 487 λ. στ.

Οἱ δανειοταὶ χρημάτων-συμβολίζουσι λίαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς πρὸς τοὺς ἐκμεταλλευτὰς ἀνθρακωρυχείων, καθόσον 93 τούτων ἔθανον κατοχοι συλλήβδην 19.414.878 λ. στ., ἐνῷ οἱ 163 βιομήχανοι κατεῖχον ἕκαστος μόνον λ.209.063.

Ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἐμπορίου ζυθοποιίας συγκριτικῶς ἐστι πενιχρὸς 119 τοιούτων ἐμπόρων κατέλιπον μόνον λίρας 19.984.857, ἀλλ' ἐκ τούτων 7 ἄτομα ἦσαν ἰδιοκτῆται τῶν $^{3}/_{5}$ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ.

Ἰδιοκτῆται ἐφημερίδων, τυπογράφοι, ἐκδόται καὶ πράκτορες εἰδήσεων, ἀνερχόμενοι εἰς τὸν ἀριθμὸν 109, ἀπέθανον κάτοχοι ἕκαστος 109.625 λ. στερ.

Τὰ κέρδη τῶν κολλυβιστῶν δὲν εἶναι τοσοῦτῳ μεγάλα, ὡς γενικῶς ὑποτίθεται, ὁπωσδήποτε 84 μέλη τῆς Ἑταιρίας τῶν κολλυβιστῶν κατέλιπον μέσην κινητὴν περιουσίαν 8.037.556. λ.

Ἔμποροι οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων καὶ διϋλισταί, συμποσούμενοι εἰς 103 ἀπέθανον κάτοχοι ἕκαστος περίπου 70.000 λ., ἐνῷ 101 δικασταί, δικηγόροι καὶ δικολάβοι συλλήβδην ἐκτήσαντο λ. 8.573.227. Οἱ 67 πλούσιοι ἰατροὶ καὶ χειρουργοὶ μόνον κατέλιπον λ. 3.391.157.

«Καλλιτέχναι, σκηνικοὶ καὶ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων δὲν καταλείπουσιν ἐπαρκῆ, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ πλουσιωτάτου τούτων», λέγει ὁ συντάκτης τῆς στατιστικῆς ἀφελῶς, «ὅπως ὑπαχθῶσιν εἰς τὰ ὅρια συλλεκτῶν μεγάλης κινητῆς περιουσίας».

Ὁ ἠθικὸς τούτων πάντων λόγος ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι, ἐκεῖνο, εἰς ὅπερ ἀρεσκόμεθα νὰ δίδωμεν τὸν ὅρον «νοῦς» εἶναι τὸ ἐλάχιστα κερδοφόρον πάντων τῶν τῆς φύσεως δώρων, ἐὰν μὴ ὁ ἰδιοκτήτης τούτου κατέχῃ ἐπίσης πᾶν ὅ,τι γνωστόν ἐστι ὑπὸ τὸ ὄνομα « ἐμπορικὴ δεξιότης ». Ἡ δεξιότης τοῦ κτᾶσθαι χρήματα, ὡς γενικὸς κανών, παρακολουθεῖται ὑφ' οἱασδήποτε ἑτέρας μορφῆς φυσικῶν χαρισμάτων. Ὁ ἀποθανὼν κ. W. H. Smith ἐκτήσατο περιουσίαν 1.700.600 λ. ἐκ πωλήσεως ἐφημερίδων, εἶναι δὲ ζήτημα ἐὰν ὑπάρχῃ ἔστω εἷς καὶ μόνος ἐφημεριδογράφος ἐν τῷ κόσμῳ, κάτοχος περιουσίας λ. 50.000 κτησάμενος ταύτην ὡς συντάκτης. Ἐὰν ὁ τοιοῦτος ἀποκτᾷ 1000 λ. κατ' ἔτος, ἐπιτυγχάνει· ἐὰν κερδίζῃ 1500 εὕρηται ἐν τῇ πρώτῃ βαθμίδι, ἐὰν δὲ ἔχῃ εἰσόδημα 2.000 λ., ταξινομεῖται μεταξὺ τῶν ἓξ εὐτυχῶν τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου.

Κεφάλαιον 20 λ., μετὰ περισκέψεως διατιθέμενον εἰς ἀγορὰν ἰχθύων, ὀσπρίων ἢ ἐνδυμάτων, ἀγοραζομένων εἰς τιμὴν συγκαταβατικήν, ἀρκεῖ νὰ ᾖ πρὸς τοῦτο κατάλληλος ἡ γειτονία, θέλει ἀποφέρῃ τῷ ἰδιοκτήτῃ τούτου ἐτήσιον εἰσόδημα 250 λ. μετὰ τὴν πληρωμὴν πασῶν τῶν δαπανῶν, μετὰ τῆς σταθερᾶς τύχης· ἀρκεῖ δὲ νὰ μετέλθῃ οἰκονομίαν ἐπ' ὀλίγα ἔτη, καὶ θὰ γίνῃ πρώτης τάξεως παντοπωλεῖου καὶ εἰσόδημα πενταπλάσιον.

Λάβετε, ὡς ἐν παραδείγματι τὸ Λονδῖνον. Σπανίως εὕρηται ἐν **Slome street**, **Bondstreet**, **Picadilly**, **Regent-street** ἢ **Oxford-street** παντοπώλης ἀπολαμβάνων ἔλαττον τῶν 2500λ ἐτησίως, ἐνῷ ὑπάρχουσι πλείονες ἐν τοῖς ὁδοῖς ταύταις, εἰσπράττοντες 20.000 λ. καὶ πλέον ἢ ὅσοι ὑπάρχουσιν ἐφημεριδογράφοι καὶ καλλιτέχναι, κερδίζοντες 1000 κατ' ἔτος.

Μυθιστοριογράφοι καὶ καλλιτέχναι, ἐν τῷ κατακορύφῳ τοῦ ἑαυτῶν ἐπαγγέλματος, βεβαίως ἀποκτῶσι χρήματα, ἀλλ' ἡ ἀμοιβή των, καταλιμπανόντων κληροδότημα ὡραιότητος, ὅπως διηνεκῶς ἀπολαμβάνῃ τούτων τὸ ἀνθρώπινον γένος, δὲν μετρεῖται ἐν σχετικῇ ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν τῶν παντοπωλῶν.

Ὁ ἱππότης **Iohn Millais**, ὅ τὰ μάλιστα ἐπιτυχὼν καλλιτέχνης τῆς ἡμέρας, ἦτο πλούσιος, ἐν τούτοις ἡ ὁλική του περιουσία ἀνήρχετο εἰς λ. 100.000, ἔναντι μέσου ὅρου 211

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΠΠΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ δι' ἁμαξῶν διαφορὰ ἀφίκετο εἰς τὸν κολοφῶνά της, τόσον ἐν Γαλλίᾳ ὅσον καὶ ἐν Γερμανίᾳ.

Ὑπὸ τὸν Φίλιππον Λουδοβίκον τὰ ὀστᾶ τοῦ Ναπολέοντος ἀπεδόθησαν τῇ Γαλλίᾳ καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ Μέγαρον τῶν Ἀπομάχων ἀφοῦ τὸ σῶμα τοῦ ἥρωος διήλθε

Συρόμενον ὑπὸ ἓξ ἵππων ὑπὸ τὴν θριαμβευτικὴν ἀψῖδα καὶ ἐν αὐτοκρατορικῇ ἁμαξεύσει.

Ἔκτοτε παρ' ἅπασι τοῖς λαοῖς τοῦ κόσμου τὸ σύστημα τῆς δι' ἵππων μεταφορᾶς μετεδόθη πανταχοῦ πλὴν ἐσχάτως ἡ ἀτμοκίνητος τὰ πάντα ἀνέτρεψεν. Μόλις ὁ ἵππος κατέκτησε τὰς πόλεις καὶ τὰ περίχωρα οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ καὶ οἱ σιδηρόδρομοι ἀντικατέστησαν σχεδὸν ἅπασαν τὴν κίνησιν αὐτῶν.

Ἀπὸ τῆς Βας Γαλλικῆς Αὐτοκρατορίας ἡ χρῆσις τοῦ ἵππου ἠρξατο νὰ δύῃ. Παρὰ τοῖς χωρικοὶς καὶ τοῖς ἀγρόταις αἱ τεχνικαὶ μηχαναὶ σχεδὸν ἀντικατέστησαν τὸν ἵππον, μετὰ 20 δὲ καὶ 30 ἔτη φαντασθῶμεν ὁπόσον εἰς τὴν κοινωνίαν θὰ μεταβληθῶσιν καὶ ποσὸς ἀριθμὸς ἁμαξῶν καὶ ἵππων θὰ ἐκλείψῃ.

Ποιηταὶ καὶ ζωγράφοι ἀπεικόνισαν τὴν τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀποθέωσιν, ὁ δὲ **Boualy**, ὁ διάσημος ζωγράφος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ἐχάραξεν θαυμασίας εἰκόνας.

Ἐν τῷ πονήματί του «*οἱ Παρίσιοι τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωΐας.*» ὁ **Dessaugiers** ἔγραψε τοὺς θαυμασίους τούτους στίχους.

La diligence
part pour Mayence
Bordeaux, Florence
et pays—Bas,

Adieu donc, mon père
Adieu donc ma mère
Adieu donc mon frère
Adieu mes petits

Les fouets retentissent
Les chevaux hennissent
Les vitres fleurissent
Les voilà partis.

Ποῖος δὲ ποιητὴς θὰ γράψῃ ἤδη τὴν ἀποθέωσιν τοῦ αὐτοκινήτου ὀχήματος. Ἀλλ' ὁποῖα θέλγητρα ἐνέχει ἡ λεωφορικὴ συγκοινωνία. Εἰς τοὺς σταθμοὺς μόλις ἐκκινήσει τὸ λεωφορεῖον μετὰ πόσης χαρᾶς ἡνίοχος καὶ ἐπιβάται ἐκκινοῦσι διὰ τὴν ἐξοχήν. Τὸ αὐτοκίνητον θὰ ἀντικαταστήσῃ πάντα ταῦτα.

Ὡραίαν σκηνογραφίαν θὰ εἴχομεν νὰ μεταδώσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ἐὰν ἔχωμεν εἰς χεῖρας ἁπάσας τὰς φάσεις αὐτῶν καὶ τὰ σχήματα ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποχῆς τῆς ἐφευρέσεώς των μέχρι σήμερον.

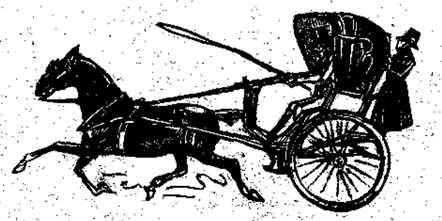

Ἀπὸ τοῦ 1819—1830 ὑπῆρξεν ἐποχὴ ἔκτακτος δι' ἁμαξῶν συγκοινωνίας. Κατήντησεν ὥστε ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς χωρίοις ἕκαστος νὰ ἔχῃ τὸ ἁμαξίον του. Πλούσιοι, ἐπαυλεοῦχοι, ἰατροί, ἀγρόται, ἐφημέριοι, συμβολαιογράφοι, μεγαλέμποροι καὶ βιομήχανοι, ἅπαντες εἶχον τὸ ἁμαξίον των, μετὰ τούτους δὲ ἀνεφάνησαν καὶ οἱ τῆς πολιτελείας ἁμαξοδηγοί. Αἱ ἁμαξαι ἐγένοντο αφορμὴ τῆς κατασκευῆς καλητέρων καὶ εὐπρεπεστέρων ὁδῶν. Ἐν Γαλλίᾳ ὅσον καὶ εἰς τὰ ἄλλα κράτη βραδύτερον ἐφιλοτιμήθησαν τίς πρῶτον νὰ κατασκευάσῃ τὰς τελειοτέρας ὁδούς. Παρὰ τὰς ἐθνικὰς τῶν πόλεων ὁδοὺς προσετέθησαν αἱ *ἐπαρχιακαὶ* εἶτα δὲ συνετελέσθη τὸ διεθνὲς δίκαιον. Πρὸ εἴκοσι ἐτῶν ἡ Γαλλία διεκδικεῖ τὸν Ἀον τίτλον τῆς κατοχῆς τῶν ὡραιοτέρων ὁδῶν τοῦ κόσμου. Κατέχει τεχνικῶς τὸ θαυμασιώτερον

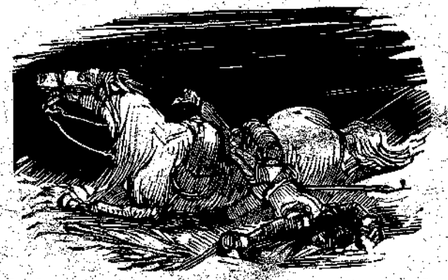

ὄντως δίκτυον καὶ φυσικῶς τὸ ὡραιότερον ἔδαφος καὶ ἀσυγκρίτως ἐπιτυχεστέραν ὀργανωμένην συγκοινωνίαν. Ἰδίως ἅπασαι αἱ μεγάλαι πόλεις τῆς Εὐρώπης κατέστησαν ἀδιάβατοι διὰ τοὺς πεζοὺς ἕνεκα τῆς πληθώρας τῶν κυκλοφορουσῶν

450, ἃς ἐκτήσαντο οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐπαγγέλματος, εἴτινος ὁ Iohn Kirkwood ἦτο τοσούτῳ διακρινόμενον κόσμημα.

Πολλὰ ἀκούει τις περὶ τῶν μεγάλων μισθοδοσιῶν τῶν μελῶν τοῦ δραματικοῦ ἐπαγγέλματος, ἐν τούτοις, τὸ λῆξαν ἔτος ἐκ 10,000 σοβαρῶν καὶ καλῆς πίστεως σκηνικῶν ἑκατέρου τῶν φύλων ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ 1079 ἔτυχον περιθάλψεως ἐκ τοῦ ὑπὲρ τῶν σκηνικῶν Ταμείου συνδρομῶν, ἔλαττον δὲ τῶν 100 ἐκέρδιζον σταθερῶς 1000 λ. κατ' ἔτος καὶ πλέον, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι εἰς σκηνικὸς ἐφ' ἑκάστης δεκάδος τοιούτων πέπρωται νὰ ἐπαιτῇ.

ΠΕΡΙ ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑΣ

Τὰ φύσει εὔτροφα τῶν παιδίων ἀναλόγως τῆς σαρκώσεως θηλάζουσι τὸ γάλα.

Τὰ πολὺ λαίμαργα καὶ πολὺ τρώγοντα γάλα οὐδόλως ἀναλόγως σαρκοῦνται.

Ὅσα θηλάζουσι πολύ, διουροῦσι πολύ, ὀλίγα δὲ συνήθως ἐπιζῶσιν ἐπὶ ἔτος.

Ὅσα εἶναι εὐκοίλια καὶ ὑφίστανται εὐπεψίαν εἰσὶν ὑγιεστέρα.

Ὅσα ὀλίγον εὐκοίλια εἰσίν, τρώγουσι δὲ πολὺ γάλα καὶ οὐδόλως ἀναλόγως τρέφονται, ταῦτα εἰσὶν ἐπίνοσα ἢ νοσηρά.

Ὅσα ἐν ὀδοντοφυΐᾳ εἰσὶν εὐκοίλια, ταῦτα ὀλίγον ὑπόκειται εἰς σπασμούς.

Ὅσα ὑφίστανται ἐν ὀδοντοφυΐᾳ ὀξὺν πυρετόν, ὀλιγάκις ὑφίστανται σπασμούς.

Ὅταν ἐν ὀδοντοφυΐᾳ μένουσιν εὔτροφα, εἰσὶν ὑπναλέα καὶ ἐνδέχεται νὰ καταληφθῶσιν ἐκ σπασμῶν.

Ὅσα ὀδοντοφυοῦσιν ἐν χειμῶνι ἀπαλλάσσονται βέλτιον.

Οὐ πάντα τὰ παιδία τὰ ὑποστάντα σπασμοὺς ἐν τῇ ὀδοντοφυΐᾳ ἀποθνήσκουσιν.

Τὰ ὀδοντοφυοῦντα μετὰ βηχὸς χρονίζουσιν καὶ ἐν τῇ βλαστήσει τῶν ὀδόντων ἰσχναίνονται περισσότερον.

Ὅσα ὀδοντοφυοῦσιν ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ καλῶς περιποιοῦνται ὀδοντοφυοῦσιν εὐκόλως.

Ὅσα διουροῦσι μᾶλλον καὶ ὀλιγώτερον ἐκκοπρίζονται ἀναλόγως τρέφονται περισσότερον.

Ὅσα διουροῦσι πλέον τοῦ δέοντος, ἐκκενώσεις δὲ συνεχῶς ἔχουσι ἀχωρεύτους, εἰσὶν ἐπίνοσα.

Ὅσα παρεσθίουσι ἐν τῷ θηλάζειν, εὐκολώτερον ἀπογαλακτίζονται.

Ὅσα ἔχουσιν ἐκκενώσεις πολλάκις αἱματώδεις καὶ ἀπέπτους κατέχονται τὰ πλεῖστα ἐν πυρετῷ ὑπὸ ὑπνωδίας.

Ὅσα ἐν τῷ θηλάζειν ὑφίστανται βῆχα, συνήθως μείζονα τὴν σταφυλὴν ἔχουσιν. Ταῦτα θεραπεύονται ἐὰν τὸ ἄκρον τῆς σταφυλῆς ἐφάπτηται κόνεως στυπτηρίας κεκαυμένης.

Ὅσα θηλάζοντα τρώγουσι πολὺ γάλα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσὶν ὑπνώδη.

Ὅσα θηλάζοντα εἰσὶν εὔτροφα καθίστανται ἄτροφα καὶ δυνασάληπτα.

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἱπποκράτους)

Φοῖβος

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

Τὴν Σμύρνην καλῶς γνωρίζομεν ἐκ προηγουμένων ταξειδίων μας καὶ περιεγράψαμεν ἤδη ταύτην ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ σχετικῶς. Ἤδη θ' ἀναφέρωμεν ἔτι ὀλίγα.

Ἡ Σμύρνη εἶναι πόλις παλαιὰ καὶ Ἀνατολική, ἐμπορική, παγκόσμιος, ἀρχαΐζουσα, ἑλληνοφρονοῦσα, εὐλίμενος, μὲ 20,000 κατοίκους καὶ λαμπρὰν ἐκ 4 χιλ. μήκους λιθίνην προκυμαίαν, ὅπου εἴρηνται αἱ ὡραιότεραι οἰκοδομαὶ καὶ τὰ μεγαλείτερα καφεῖα, ξενοδοχεῖα καὶ καταστήματα τῆς πόλεως καὶ μὲ ἄποψιν ἐντελῶς Εὐρωπαϊκήν. Κέκτηται δὲ λαμπροὺς ναούς, νοσοκομεῖα, λέσχας, σωματεῖα κτλ. Ἡ παλαιὰ πόλις ἐντελῶς ἀνατολικοῦ ῥυθμοῦ καὶ ἀπόψεως, ἀνόμαλος καὶ ῥυπαρά, κεῖται ὄπισθεν καὶ πρὸς τὸ βάθος τῆς ῥηθείσης προκυμαίας. Ἐνταῦθα καθ' ἑκάστην ἑσπέραν πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου συναθροίζεται ἡ καλειτέρα τάξις τῆς Σμύρνης, διασκεδάζουσα, ἀναπαυομένη, βαδίζουσα κατὰ μῆκος αὐτῆς καὶ ῥεμβάζουσα. Τὸ θέαμα εἶναι ὄντως ἐξαίσιον καὶ εὐχαριστεῖ πάντα ξένον θεατήν.

Παρεμείναμεν ἐνταῦθα τρεῖς ἡμέρας καὶ ἐπεσκέφθημεν διαφόρους φίλους καὶ συνδρομητάς μας. Τὸν Σεβασμιώτατον

ἀρχιεπίσκοπον Σμύρνης Βασίλειον, λειτουργὸν τοῦ Ὑψίστου ἀξιόλογον, ἀφιερωμένον εἰς τὸ ποίμνιόν του καὶ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας κατανινόμενον εἰς τὰ πολυάσχολα καὶ σεβαρὰ καθήκοντά του. Οὐδέποτε θὰ τὸν εὑρῆτε μόνον, πάντοτε δὲ ἀκαμάτως καὶ μετὰ ζήλου ἐργαζόμενον.

— Πολλὰς ἀσχολίας ἔχετε, σεβασμιώτατε τῷ εἴπομεν καὶ μετὰ μικρᾶς ἀνακουφίσεως στρέψας τὸν νοῦν.

— Ἡ ἐπισκοπή μας εἶναι πολὺ βεβαρημένη, μᾶς ἀπήντησε· Ἔχομεν πλῆθος πολύ.

Ὁ κ. Ἀ. Ψυχόπουλος, ὁ παλαιὸς φίλος καὶ συνδρομητής μας εἶναι ἀπὸ τῆς αὐγῆς πάντοτε εἰς τὰ γραφεῖα του καὶ μᾶς ὑποδέχεται κατὰ τὸ σύνηθες μὲ τὸ ἐλαφρὸν καὶ ἄδολον μειδίαμά του καὶ μὲ τὸ κομβολόγιον του εἰς χεῖρας του.

— Καλῶς ὡρίσατε, καθήσατε, εἶναι υἱός σας ὁ μικρός; μοὶ λέγει.

— Ναί, τὸν ἔλαβον μαζύ μου ἐφέτος, τῷ ἀπήντησα, νὰ γνωρίσῃ τὸν ἔξω κόσμον καὶ τὴν ἔξω θάλασσαν καὶ ξηράν, θέλει νὰ γίνῃ ναυτικός.

— Ἄ, δὲν εἶναι ἄσχημα μοὶ λέγει, ἡμεῖς κάμνομεν τοὺς υἱούς μας ἐμπόρους, σεῖς βεβαίως πρέπει νὰ τοὺς κάμετε στρατιώτας, ναύτας, λογίους καὶ πολυτικούς, ἀλλὰ μικρέ μου, κύτταξε νὰ γίνῃς καλός, καλὸς καὶ ἄξιος ναυτικός.

Ὁ Τάκης μειδιᾷ ὑπερηφανευόμενος, ὁ δὲ κ. Ψυχόπουλος διατάσσει κατὰ τὸ σύνηθες νὰ μᾶς φέρουν λεμονάδαν δροσερὰν, ἣν πίνομεν εἰς τὴν ὑγείαν του.

— Καὶ πῶς πηγαίνουν αἱ ἐργασίαι σας ἐφέτος, κ. Ψυχόπουλε.

— Ὅπως κατὰ τὸ σύνηθες, τὸ ἐμπόριον ἐδῶ μὲ μικρὰν παραλλαγὴν εἶναι τὸ αὐτὸ κατ' ἔτος. Τὸ ἐσωτερικὸν παράγει πάντοτε σταφίδα, σῦκα, ἔλαια, βαλανίδι, σισάμι κτλ. ἡ Σμύρνη εἶναι πάντοτε ἡ σκάλα τῆς ἐξαγωγῆς

Τὸν κ. Χ. Χαλκιόπουλον εὕρομεν ἐπίσης εἰς τὸ γραφεῖον του, κατόπιν ἐγγράφου ἀμφωτέρωθεν ἐπιθυμίας νὰ γνωρισθῶμεν εἰς πρῶτον ταξείδιόν μου. Εἶναι νέος συνδρομητής μας, θιασώτης τῆς «Φύσεως» καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποκτήσῃ ὅλην τὴν σειρὰν τῶν προηγουμένων τόμων αὐτῆς. Μεσῆλιξ, ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ζωηρὸς καὶ εὐκίνητος, μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρης ἐκφράσεως καὶ ἐπιμονῆς καὶ θελήσεως, ἅμα τῇ γνωριμίᾳ μας συνάπτομεν ἐμπορικὴν διαπραγματεύσεως συζήτησιν περὶ τῆς τιμῆς τῆς «Φύσεως», ἣν πᾶς τις ὅστις θὰ μᾶς ἤκουε θὰ ἐξεπλήττετο κατ' ἀρχὰς διὰ τὴν σοβαρότητα τῆς συζητήσεως καὶ θὰ ἐγέλα ἀπὸ καρδίας κατόπιν.

— Ὀγδοήκοντα φράγκα εἶναι κολὰ κ. Χαλκιόπουλε.

— Ὄχι, θὰ σᾶς δώσω 50.

— Τί λέγετε, διὰ πέντε τόμους;

— Ἂν θέλετε, δὲν δίδω περισσότερα.

— Μὰ εἶναι χρυσόδετοι.

— Ἂς εἶναι καὶ ἄπλοῖ, δὲν μὲ μέλλει.

— Μὰ τώρα πλέον οἱ χρυσόδετοι δὲν γίνονται ἄπλοῖ.

— Δὲν δίδω περισσότερα.

— Μὴν ἐπιμένετε, εἰς τὴν ἐπιστολήν σας μοῦ ἐγράφετε 70 φράγκα. Προσθέσατε καὶ τὰ ἔξοδα, γίνονται 80.

— Ὄχι, ἐγὼ ἠννόουν δραχμάς.

— Μὰ ἐδῶ δὲν ἔχετε δραχμάς.

— Ἀδιάφορον, τὰς λογοριάζομεν εἰς φράγκα.

— Ὦ διάβολε, ἀρχίσαμεν συζήτησιν ἀτελείωτον.

— Παραδεχθεῖτε τὰ 50 φρ. καὶ τελειόνομεν.

— Ἀδύνατον. Εἰς τὴν ἐπιστολήν σας δὲν ἐφαίνεσθε τόσον ἐπιμόνου χαρακτῆρος ἄνθρωπος.

— Ἐπιμένω, διότι τοιαύτην συμφωνίαν ἔκαμον.

— Εἰς φράγκα.

— Ὄχι εἰς δραχμάς.

— Καλά, ἂς κάμωμεν ἕνα τσιγάρο καὶ θὰ εὕρωμεν διέξοδον.

— Ναί, ἂς πίωμεν καὶ ἀπὸ ἕνα καφὲ καὶ διατάσσει ἀμέσως δύο καφέδες καὶ ἓν λουκούμιον διὰ τὸν μικρόν.

— Λοιπόν, ἐπαναλαμβάνω 80 φράγκα διὰ τὴν «Φύσιν».

— Ὄχι 50, μοὶ λέγει ῥαφῶν μία δόσιν καφέ.

ἁμαξῶν. Ὑπελογίσθη ὅτι δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια κυκλοφοροῦσιν ἀκαταπαύστως καὶ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐν Παρισίοις διὰ διαφόρους ἐργασίας. Φαντασθῶμεν δὲ ὁποῖαι καὶ πόσαι φυλαὶ ἵππων ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τοιαύτην κίνησιν.

Ἀπὸ τοῦ 1820 ὁ σιδηρόδρομος ἔφερε τὴν ἀναστάτωσιν ἰδίως εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ Γαλλία κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύ-

την ἠρίθμει 8 ἵππους κατὰ 100 κατοίκους. Ἡ Δανιμαρκία 45 τοῖς ἑκατόν, ἡ Ἱσπανία ἕνα κατὰ ἑκατόν. Ἐὰν ἡ κοιτὶς τοῦ ἱππευσίμου ἵππου εἶναι ἡ Ἀνατολή, ἡ τοῦ ἐξευγενοῦν ἀντιθέτως εὑρίσκεται εἰς Εὐρώπην ἤτοι εἰς Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Δανιμαρκίαν καὶ Νορμανδίαν. Τὸ Βέλγιον μετ' ὀλίγον παράγει τοῦ Φλανδρινοῦς ἵππους, ἡ Νάβαρρα τοὺς Ναβαρρινούς, τὸ Ἀνόβερον καὶ τὸ Μεκλεμβοῦργον τοὺς Μεκλεμβουργίους, ὁ Σουηδικὸς ἵππος εἶναι μικρός, ψυχρὸς καὶ κακός, ὁ δὲ Νορβηγιακὸς παραδόξως εἶναι ἐξαίρετος ὁπόταν ἀνήκει εἰς τὸ λεγόμενον εἶδος *Trauvère*.

Πρέπει νὰ ἔχῃ ταξειδεύσει τις εἰς Ρωσσίαν ἐν ὥρᾳ χειμῶνος διὰ νὰ ἐννοήσῃ καλῶς τὰς ἐκδουλεύσεις, ἃς ὁ ἵππος παρέχει ἐκεῖ. Δὲν ἀρκοῦσι δὲ αἱ ἀφηγήσεις καὶ αἱ εἰκόνες τῶν ταξειδιωτῶν περὶ τῶν περιφήμων αὐτῶν ἁμαξῶν καὶ ἡνιόχων troïka ἢ ivoschnik λεγομένων, ἂν δὲν ἴδῃ τις αὐτοὺς ὀφθαλμοφανῶς. Ἐν Ρωσσίᾳ φαίνεται ὅτι τὸ τέλος τοῦ ἵππου θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

Ὁ ἵππος βαθμηδὸν ἀποσυρθεὶς ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν συγκοινωνιῶν ἕνεκα τῆς ἐξαπλώσεως τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἐχρησιμοποιήθη εἰς γεωργικὰς ἐργασίας, καὶ ἐνομίσθη ὅτι ἐνταῦθα θὰ εὕρισκε τὴν ἡσυχίαν του, πλὴν οὐχ οὕτως ἔδοξε τῇ προόδῳ καὶ ἤδη παραδόξως βλέπομεν καὶ ἐνταῦθα τὸν ἵππον ἀντικαθιστώμενον ὑπὸ τῆς μηχανῆς. Ὁπόταν δὲ καὶ ἡ ἠλεκτρικὴ δύναμις θέλει διανεμηθῇ ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίου ἴσως καὶ αὐτοὶ οἱ γεωργοὶ μεταθῶσι πρὸς συνάντησιν τῶν ἀπομάχων αὐτῶν ἵππων, ἡμιόνων καὶ ἡνιόχων. Δὲν θὰ παρέλθωσι δὲ πολλὰ ἔτη βεβαίως καὶ ὁ αἰγύπτιος θὰ ἐξακολουθήσῃ ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Σεσώστριος νὰ καλιεργῇ τὸν ἀγρόν του τῇ βοηθείᾳ τῆς Αἰωνίου *noria* παλαιοῦ ὑδραυλικοῦ μηχανήματός του. Ἐν Εὐρώπῃ ὅμως ὅπου ἡ βιομηχανικὴ πρόοδος ἀκολουθεῖται βῆμα πρὸς βῆμα ἡ ἀντικατάστασις τῆς ἀγροτικῆς ἐργασίας διὰ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀντικαθιστώσης τὴν δύναμιν τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ φωτὸς δὲν εἶναι ζήτημα ἢ ὀλίγων πλέον ἐτῶν. Ὁ ἵππος ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ ἐνσαρκώσει παραδόξως διαμένει πάντοτε πιστὸς βοηθὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἔσυρε τὸ ἅρμα τῶν τυράννων καὶ τὴν νεκροφόρον τοῦ πτωχοῦ· μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε καὶ ἴσης ἀδιαφορίας καὶ ὁτὲ μὲν λαμπρὸς καὶ ὑπερήφανος, παχὺς καὶ ζωηρός, ὁτὲ δὲ ἰσχνὸς καὶ ἀδύνατος, μελαγχολικὸς καὶ εὐπειθὴς ἀκολουθεῖ πάντοτε τὰς θελήσεις τοῦ κυρίου του, διαβαίνων συχνότερον μὲν τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως σπανιώτερον δὲ τὰς ἐπαρχιακάς. Οὐδεὶς ἴσως δίδει προσοχὴν εἰς τὸ μέλλον του μολονότι ἀπὸ τοσούτων αἰώνων ἀποτελεῖ μέρος τοῦ προγράμματος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ἀλλ' ἤδη τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ θ' ἀλλάξῃ καὶ ἡ δημόσιος ὑγιεινὴ ὡς καὶ ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία πολὺ θὰ κερδίσωσιν ἐκ τούτου. Θὰ παραπονεθῶσι πολλοί, ἴσως δὲ καὶ αὐτοκτονήσωσι ἵπποι τε καὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ θὰ ἀκολουθήσωσιν τὸν ἀνα-

πόφευκτον νόμον τῆς φύσεως ὅστις κυριαρχεῖ ἀπὸ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου ἤτοι... «ἡ ζωὴ διὰ τοῦ θανάτου». Τί θὰ εἴπωσι δὲ βραδύτερον οἱ μηχανικοὶ καὶ κατασκευασταὶ τῶν κινητηρίων δυνάμεων, ὁπόταν τὰ ἀερόστατα ἀντικαταστήσωσι καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν καὶ ὁ ἄνθρωπος διασχίζει τοὺς ἀέρας δι' αὐτῶν.

Ἀλλὰ ἀφίκετο καὶ ἡ ἐποχὴ ὅπου ὁ ἄνθρωπος οὐχὶ μόνον ἐβαρύνθη τὴν χρῆσιν τῶν ἵππων, ἀλλὰ καὶ τοὺς κακοποιεῖ, αἱ δὲ φιλόζωοι ἑταιρεῖαι δὲν ἐξαρκοῦσιν πλέον ὅπως τοὺς προστατεύσωσιν.

Μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, τῆς κατασκευῆς καὶ διοργανώσεως τῶν συγκοινωνιῶν καὶ τῶν σιδηροδρόμων αἱ σχέσεις ἡμῶν μετὰ τοῦ ἵππου ἐγένοντο ζωηρότεραι ἢ ἐν τοῖς ἱπποτικοῖς χρόνοις. Τότε μόνον οἱ εὐγενεῖς καὶ πολεμισταὶ κατεῖχον ἵππους, ἐνῷ σήμερον ἡ ἀπόκτησις ἵππου κατέστη κοινοτάτη, ὁ δὲ μετριώτερος ἐργολάβος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἄνευ ἵππου. Ὥστε ἐν καιρῷ ἔρχεται ἡ κινητήριος δύναμις ν' ἀπελευθερώσῃ τὸν μάρτυρα τούτον, ὁ δὲ δέκατος ἕνατος αἰὼν ἐπέτραξε πλειότερα διὰ τὴν γειραφέτησιν αὐτοῦ ἢ πάντες οἱ προηγούμενοι αἰῶνες. Ὁ

— Μὰ κάμφθητι πλέον ἀδελφέ, ἡ ἐπιμονή σου εἶναι ἀδικαιολόγητος. Τὸ χρηματοκιβώτιον σηκόνει.

— Διὰ 50 φράγκα.

— Τέλος δότε 70.

— Ὄχι 50.

— Τότε χαίρετε καὶ ἐγείρομαι νὰ φύγω θυμωμένος.

— Ἂς εἶναι, θὰ δώσω 60· μοὶ λέγει καὶ διευθύνεται ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸ χρηματοκιβώτιον.

— Δόξα σοι ὁ θεὸς ὅπου ἐκάμφθη, ἐπιλέγει ὁ Τάκης.

— Τὸ θηρίον! ἐπέρανα.

Καὶ ἡ ὑπόθεσις ἔληξεν.

Μετὰ τοῦτο διευθύνθημεν πρὸς τὸν κ. Ἀλ. Ἐμμανουὴλ οὗτινος τὸ γραφεῖον εὑρίσκεται ὀλίγον ἀπωτέρω. Νέος, εὐγενής, προσηνής, λόγιος καὶ ἐγγράμματος διεδέχθη τὸν πατέρα του εἰς τὰς ἐργασίας πρό τινων ἐτῶν καὶ διευθύνει αὐτὰς μετὰ παραδειγματικῆς ἀκριβείας καὶ τάξεως. Μᾶς ἐδέχθη ὡς πάντοτε φιλοφρόνως, παρέσχε τὰς καλλίστας ἐκδουλεύσεις εἰς τὸ ἔργον μας, συστήσας αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς φίλους του καὶ ἀπήλθομεν ἀποκομίσαντες τὰς καλλιτέρας ἐντυπώσεις.

Μεθ' ὃ ἐπισκεφθέντες τοὺς ἀξιολόγους καὶ λογίους συνδρομητάς μας, τὸν κ. Χ. Ἀρώνην Διευθυντὴν τῆς ἐμπορικῆς Σχολῆς, τὸν διακεκριμμένον ἰατρὸν κ. Χρ. Σπανούδην, τὴν Κυρίαν Οὐρανίαν Δούκα, Διευθύντριαν τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου, τὸν κ. Γ. Δαλδάκην Διευθυντὴν τοῦ Δραγατσείου Παρθεναγωγείου, τὸν κ. Στ. Λυμπέρην σταφιδέμπορον, τὸν κ. Ἀναστ. Ζερβὸν Διευθ. Λυκείου, τοὺς ἀδελφοὺς Γρίσπη, καὶ Π. Ξενόπουλον ἐμπόρους, τὸν αἰδέσιμον ἱερέα καὶ καθηγητὴν κ. Ἀντ. Σιγάλαν καὶ ἄλλους, μεθ' ὧν εἴπομεν πολλὰ καὶ διάφορα, ἀπήλθομεν τὴν ἐπιοῦσαν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς γαλλικῆς Ἑταιρίας Μεσαζερὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Τὰ ἀτμόπλοια τῆς Ἑταιρίας ταύτης γνωρίζει πᾶς τις. Εἰσὶ μεγάλα καὶ εὐρύχωρα, ταχύτατα, ἐκπρεπέστατα καὶ ἀρεστότατα. Ταξειδεύει δέ τις μὲ ἄνεσιν καὶ τυγχάνει τῶν καλιτέρων περιποιήσεων. Οἱ Γάλλοι εἶναι φιλοφρονέστατοι καὶ περιποιητικώτατοι! Ἀρκεῖ νὰ γνωρίζετε τὴν γλῶσσάν των καὶ νὰ μειδιᾶτε.

Τὴν ἐπαύριον πρωΐαν διήλθομεν τὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων, ἐν μέσῳ πλήθους γηΐνων ὀχυρωμάτων καὶ χαινόντων τηλεβόλων, καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν ἐπλέομεν τὸν Ἑλλήσποντον καὶ πρὸς τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἑσπέρας ταύτης εἰσερχόμεθα εἰς τὸν πολυδαίδαλον φυσικὸν λιμένα τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων.

Ἡ εἴσοδος ἐνταῦθα εἶναι μαγικὴ καὶ ἀμφιθεατρική. Πολλαχόθεν καὶ γύρωθεν ἐκτείνονται πόλεις καὶ συνοικίαι, μέγαρα καὶ οἰκοδομαί, κῆποι καὶ ἀνάκτορα, ναοὶ καὶ τζαμία, νοσοκομεῖα καὶ στρατῶνες, ποῦ καὶ ποῦ δὲ ἀρχαῖα κτίρια, καὶ παλαιὰ τείχη ἑλληνικὰ καὶ βυζαντινὰ προδίδουσι τὴν καταγωγὴν τῆς μητροπόλεως.

Ἡ Κωνσταντινούπολις κυρίως ἀποτελεῖται ὑπὸ τριῶν διακεκριμμένων πόλεων κεχωρισμένων ἀλλήλων ὑπὸ τοῦ Βοσπόρου καὶ ὑπὸ τοῦ Κόλπου τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος. Ἑκάστη δὲ τούτων εἰσδύει δι' αἰχμηρᾶς ξηρᾶς πρὸς τὸ κέντρον τοῦ λιμένος αὐτῆς, ὡς νὰ ἤθελον καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ ἑνωθῶσιν. Ἅπασαι δὲ αἱ πόλεις αὗται ἀμφιθεατρικῶς ὑψοῦνται καὶ χάνονται ὄπισθεν τῶν λόφων αὐτῶν. Καὶ ἡ μὲν πρὸς τὴν μικρὰν Ἀσίαν καλεῖται Σκούταρι καὶ κατοικεῖται ἰδίως ὑπὸ Μουσουλμάνων, ἡ ἑτέρα ἐκτείνεται πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τοῦ Βοσπόρου καὶ καλεῖται Γαλατᾶ καὶ Πέρα, κατοικεῖται δὲ ὑπὸ τῶν πρέσβεων, τραπεζιτῶν, ἐμπόρων καὶ ἐν γένει εὐρωπαίων καὶ θεωρεῖται ὡς μᾶλλον πεπολιτισμένη πασῶν, ἡ δὲ τρίτη κλίνουσα ἀριστερόθεν πρὸς Νότον καὶ ἡ μᾶλλον Ἀρχαία πασῶν καλεῖται **Stamloul**, ὅπου διαμένουσιν αἱ Ὀθωμανικαὶ ἀρχαὶ καὶ τὰ Ὑπουργεῖα καὶ ἐκτελεῖται τὸ κατώτερον ἐμπόριον. Ἡ θέα πασῶν τούτων ἀπὸ τοῦ Κέντρου τοῦ λιμένος εἶναί τι ἐξαίσιον καὶ θαυμαστόν. Ἡ λέξις **tamloul** ἢ **Stamloul** λέγεται ὅτι ἐκλήθη οὕτω ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀντὶ τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων *εἰς τὴν Πόλιν* ὡς ἤκουον παρὰ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατακτήσεως. Ἡ περιγραφὴ τῶν λεπτομεριῶν τῆς Βασιλίδος ταύτης τῶν πόλεων εἶναι σχοινοτενὴς καὶ γέγραπται ἐν τοῖς σχετικοῖς βιβλίοις, διόπερ παραλείπομεν αὐτὴν καὶ θέλομεν περιορισθῇ ἁπλῶς εἰς τὰς ἡμετέρας ἐξωτερικὰς ἐντυπώσεις καὶ ἐπισκέψεις.

Ἐξήλθομεν κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὸ Γαλατᾶ ὅπου κατ' ἔθος καὶ κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν ἀγκυροβολοῦσιν ἅπαντα τὰ ἐμπορικὰ σκάφη καὶ μετὰ τὰς συνήθεις τυπικὰς τελωνειακὰς καὶ ἀστυνομικὰς διατάξεις μετέβημεν εἰς ἐπίσκεψιν, καὶ ὅπως ἀνακουφισθῶμεν ὀλίγον, πρὶν ἢ ἀνέλθωμεν εἰς Πέρα, τοῦ ἡμετέρου φίλου, συνδρομητοῦ καὶ ἀνταποκριτοῦ κ. Γ. Μουτοπούλου, ἐμπόρου καὶ προμηθευτοῦ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου ὄρους καὶ κατοικοῦντος παρὰ τὸ Ῥωσσικὸν Μοναστήριον τῆς ὁδοῦ Μουχμανὲ καὶ ὅστις ὁσάκις μεταβαίνομεν ἐκεῖ παρέχει ἡμῖν ἀφθόνους καὶ δαψιλῶς τὰς ἐκδουλεύσεις καὶ φιλοφρονήσεις του. Κατάγεται ἐκ Βόλου καὶ εἶναι τύπος πιστὸς τῆς ὡραίας ἐπαρχίας τοῦ Πηλίου. Φιλότιμος, φιλόξενος, φίλεργος, φιλόκαλος, φιλοδίκαιος, πατριώτης καλός, ἀκάματος καὶ προσηνέστατος, εἰσὶ τὰ χαρακτηριστικὰ προσόντα τοῦ κ. Γ. Μουτοπούλου. Ἀφιλοκερδὴς δὲ πάντοτε εἰς τὸ ἔπακρον ὑποχρεοῖ τοὺς φίλους του ὑπερβαλλόντως.

— Νερὸ κρύο, καφὲ γλυκὸν καὶ λουκούμια, διέταξεν ἀμέσως νὰ μᾶς φέρουν, εἶναι τὰ μόνα κατὰ τὸ σύνηθες ἀναψυκτικά, τὰ ὁποῖα μᾶς προσφέρει ἑκάστοτε ὁ κ. Μουτόπουλος.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐμείναμεν ἐνταῦθα ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν καὶ ηὐχαριστήθημεν πολὺ ἐκ τῆς συναναστροφῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνεψιῶν του, ἀνήλθομεν εἰς Πέραν καὶ μετέβημεν παρὰ τῇ ἐξαδέλφῃ ἡμῶν κ. Ῥενουάρδου, ἥτις ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν ἐν προγενεστέρῳ ταξειδίῳ ἐσυνήθησεν ἡμᾶς εἰς τὴν παρασκευὴν ὡραίων καὶ ἐκτάκτων ἐδεσμάτων.

— Αἴ, τί ἔχομεν ἐξαδέλφη, μᾶς ἔχεις ἀπόψε ὡραῖα φαγητά, τῇ εἶπον εἰσερχόμενος εὐθύμως, σοὶ ἔφερον ἐφέτος καὶ τὸν υἱόν μου, μᾶς ἐπεριμένατε;

— Βέβαια, πῶς; καλῶς ὡρίσατε, σοῦχω ἀπόψε σοῦπαν ὡραίαν καὶ δυνατήν, βραστὸ βιδέλο καὶ κοτόπουλον μὲ τῆς ντομάτες. Αἴ, σ' ἀρέσει;

— Ὡραῖα, περίφημα, εἶπον, μὰ χρειάζεται καὶ ὀλίγον καλὸ κρασί.

— Ἔχομεν ὅτι θέλεις καὶ μπύραν μάλιστα.

— Καὶ μπύραν ἐπεῖπον, ἄμ' ὁ ἐξάδελφος ποῦ εἶναι;

— Εἶναι ἀκόμη εἰς τὸ κατάστημα.

— Αἴ, πηγαίνομεν νὰ τὸν πάρωμεν, νὰ πίωμεν τὴν μαστίχαν καὶ ἐρχόμεθα καὶ τρώγωμεν.

— Μὰ καθήσατε ὀλίγον, ἕναν καφὲ τοὐλάχιστον;

— Ἐπίομεν εἰς τὸν Γαλατᾶ, τὸν πίνομεν κατόπιν τοῦ φαγητοῦ.

— Καλά, ὅπως θέλετε.

Καὶ οὕτω μεταβάντες παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἐξαδέλφῳ μετέβημεν εἰς τὰ καφεῖα τῶν Μνηματακίων, ὅπου συνήθως πρὸς τὸ ἑσπέρας συναθροίζονται ὅλοι οἱ ἕλληνες καὶ ἀφοῦ ἐπίομεν μερικὰς μαστίχας ἐπορεύθημεν εἰς τὸ δεῖπνον.

(Ἕπεται συνέχεια)

δὲ εἰκοστὸς αἰὼν μέλλει τὸ ταχύτερον νὰ τὸν χειραφετήσῃ. Ἡ δουλεία του δὲν θὰ διαρκέσῃ ἔτι ἐπὶ πολύ. Ὁπόσον οἱ συμπαθοῦντες πρὸς τὸν ἵππον ἕνεκα τῆς κακῆς αὐτοῦ χρήσεως θὰ χαρῶσι καὶ θὰ χαιρετήσωσι διὰ χαρωπῆς κινήσεως τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἐλευθερωτικοῦ μηχανήματος!

Οἱ Παρίσιοι καὶ τὸ Λονδῖνον μετὰ χαρᾶς ἤδη ὑποδέχονται τὴν ἄφιξιν τῶν μηχανικῶν κινητήρων, ἡ δὲ πρὸς τὸν ἵππον σκληρότης τῶν ἀνθρώπων ἀκολουθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Κατὰ περίεργον φυσικὴν συνέπειαν, ὅσον αὔτη αὐξάνει κατὰ τοσοῦτον ἡ ἀνάπτυξις τῶν μηχανημάτων προοδεύει. Διὰ τοῦτο εἴδομεν ἐσχάτως τοσαύτας *ἱπποφίλους ἑταιρείας* καταρτισθείσας διὰ τὴν προστασίαν τῶν ζώων τούτων. Ἡ δὲ σκαιότης καὶ ἀγριότης τῶν ἡνιόχων ἔφθασεν εἰς τὸ μὴ παραιτέρω. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι κατέστησαν ἐσχάτως οἱ τρομερότεροι τοῦ ἵππου ἐχθροί. Ὅτε μὲν καταπληγώνουσιν αὐτὸν μέχρις αἵματος, ὅτε δὲ καταρρίπτουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὅλως ἀναισθήτους. Ποσάκις εἴδομεν τὴν δυστυχῆ ἵππον καταβεβλημένον ὑπὸ τῶν πραγμάτων καὶ ἡμιαναίσθητον, ἀδυνατοῦντα δὲ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ κυρίου του, ὅστις κατερχόμενος ἐκ τῆς ἕδρας του, τὸν ἀποτελειώνει διὰ τῆς μαχαίρας του; Τὸ αἷμα ῥέει καὶ τὸ δυστυχὲς ζῶον διὰ τῆς χαρακτηριστικῆς σιωπῆς του τελευτᾷ. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, εὐνόητον εἶναι ὅτι, πᾶσα εὐαίσθητος καρδία προτιμᾷ τὴν ταχίστην τοῦ ἵππου ἀντικατάστασιν διὰ [illegible] μηχανικῶν κινητήρων.

Ἀλλὰ ἔχομεν καὶ παραδείγματα αὐτοκτονίας ἵππων ἐξ ἐκτάκτου ἀπελπισίας ὁρμωμένων. Θὰ ἀναφέρωμεν περίστασιν τοιαύτην, ἀναφερομένην εἴς τινα Γαλλικὴν ἐφημερίδα τῆς 1ης Ἀπριλίου 1898.

«*Ἵππος τις λεωφορείου τῆς γραμμῆς* **Porte-Saint-Martin-Grenelle** *καταληφθεὶς ὑπὸ ἐπιληψίας κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ὁ δὲ ἡνίοχος ἀποζεύξας αὐτόν, τὸν περιέφερε διὰ τῆς χειρός, ὅτε τὸ δυστυχὲς ζῶον δι' ἀποτόμου κινήσεως ἐκφεύγει ταύτης καὶ ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμόν.*

Ὁ ἵππος οὗτος βεβαίως ἐγνώριζε καλῶς τί ἔπραττε, διότι, ἐὰν ἁπλῶς νὰ φύγῃ ἤθελε, θὰ διέτρεχε τὴν πρὸ αὐτοῦ ὁδόν, ἐνῷ τοὐναντίον διέπραξε διάβημα ἀκριβῶς διὰ νὰ ἀποθάνῃ. Ὥστε μήπως τὰ ζῶα εἶναι ὀλιγώτερον ζῶα ἀφ' ὅτι τὰ νομίζομεν;

Μήπως ἡ μέλλουσα ἀντικατάστασις αὐτῶν καὶ τῆς προόδου τῆς μηχανικῆς θὰ ἀναγκάσῃ αὐτοὺς βραδύτερον ν' αὐτοκτονῶσιν;

(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

I

Ἦτο ἐγκαθειργμένος ἔν τινι τῶν μεγάλων φυλακῶν τοῦ Παλαμηδίου.

Μόνος ἐν τῷ σκοτεινῷ καὶ καθύγρῳ δωματίῳ του ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀνέμενε τὸν θάνατον.

Σιωπηλός, σκυθρωπὸς πρὸ τοῦ κιγκλιδοφράκτου παραθύρου τῆς φυλακῆς του κατεδαπάνει τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας του.

Πρὸ αὐτοῦ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μόλις βημάτων ὑψηλὸς Ἐνετικὸς προμαχὼν τῷ ἀπέκρυπτε πᾶσαν θέαν.

. . . .

Εἶχε καταδικασθῇ εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν.

Ναί, εἰς θάνατον! . . . .

Τόσον νέος . . . .

Τὸ συμπαθὲς τοῦ προσώπου του, οἱ ἠδυπαθεῖς μεγάλοι ὀφθαλμοί του, ἡ νεοκτενισμένη πάντοτε μελανὴ κόμη του ὡς καὶ ὁ ἐσαεὶ ἐστριμμένος μύσταξ του ἐπρόδιδον τὴν εὐγενῆ του καρδίαν.

Ἀλλ' ἦτο κακοῦργος!

Καταδικασμένος εἰς θάνατον!

Ὀκτὼ ὁλόκληροι μῆνες εἶχον παρέλθῃ ἀπὸ τῆς ἀπαισίας ἡμέρας τῆς καταδίκης του.

Καὶ ἐκεῖνος ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἔφθινε μαραινόμενος.

Ἡ γλυκεῖα ἀνάμνησις τῆς παρελθούσης εὐτυχοῦς ζωῆς του, τῷ κατεσπάρασσε τὴν καρδίαν. Ἡ ἀνάμνησις τῶν ὑψηκορύφων ὀρέων καὶ σκιερῶν δασῶν, εἰς ἃ παιδιόθεν ἔζη, τῷ κατέτρωγε τὴν ψυχήν.

Καὶ ἐν τέλει;

Θάνατος ἀπεινής, ἀμίλεικτος τὸν ἀνέμενε!

— Κάλλιο νὰ μ' ἔκοβαν μιὰ ὥρ' ἀρχίτερα, ἠκούσθη ἡμέραν τινὰ λέγων, παρὰ νὰ ζῶ 'ς αὐτὸν τὸν Ἅδη 'δῶ μέσα.

Πόσον εἶχε δίκαιον.

Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἀδικήσῃ τὸ σιγοῦν ἐν τῷ κλωβῷ του πτηνόν;

II

Μελαγχολικὴν τινὰ πρωΐαν τοῦ Φθινοπώρου, ἐνῷ ὁ Ἥλιος εἰσέτι δὲν εἶχεν ἀνατείλῃ, ἀσυνήθης θόρυβος ἔκαμε τὸν ἀγρυπνοῦντα κατάδικον νὰ πεταχθῇ ἔντρομος τῆς κλίνης του καὶ νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸ παράθυρον.

Ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ διὰ τῶν κιγκλίδων διέκρινε μέλαν πτηνὸν πτερυγίζον ὑπεράνω τοῦ παραθύρου του εἰς τὴν στενὴν μεταξὺ τῆς φυλακῆς καὶ τοῦ ἔναντι προμαχῶνος φαινομένην λωρίδα τοῦ Οὐρανοῦ.

— Κρουά, κρουά! ἠκούσθη δὶς ἡ πένθιμος φωνή του, ἐνῷ περιστρεφόμενον ἔτιπτεν ἀτάκτως τὰ πτερά του, προσκροῦον ὁτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς φυλακῆς, ὁτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ἔναντι φρουρίου.

— Κρουά, ἠκούσθη καὶ ἐκ τρίτου ἡ ἄχαρις φωνή του.

Ἔκαμε εἰσέτι μίαν στροφὴν καὶ εἶτα καθῆσαν εἰς τὸ ἄκρον ἐπάλξεώς τινος, παρετήρει ἀνησύχως τὸν κατάδικον.

Τὸ θολόν του βλέμμα ἐπρόδιδε τὴν ταραχήν του.

— Καϋμένο πουλάκι! . . εἶπεν ἐκεῖνος, κινῶν θλιβερῶς τὴν κεφαλήν του, τί ἦρθες ἐδῶ πρωΐ πρωΐ νὰ μὲ ξυπνήσῃς μὲ τὰ κακὰ μαντάτα σου;

Δὲν εἶχε εἰσέτι τελειώσει καὶ τὸ μέλαν πτηνὸν ἐγένετο ἄφαντον.

— Ἡ ὥρα τοῦ θανάτου μου πλησιάζει, ἐψιθύρισε μονολογῶν ἀποσυρθεὶς τοῦ παραθύρου. Καὶ ἄπελπις ἐρρίφθη πάλιν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς κλίνης του κρατῶν τὴν κεφαλὴν του μὲ τὰς δύο του χεῖρας.

Ἀλλ' αἴφνης ἡ θύρα τοῦ δωματίου του ἀνοίγεται καὶ ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ δεσμοφύλακος καὶ τινῶν στρατιωτῶν εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ.

Μόλις τοὺς εἶδε:

— Καϋμένο πουλάκι . . . ἐψιθύρισε, δὲν ἐρχόσουνα προτίτερα . . . μόν' καρτέραγες τὴν τελευταία ὥρα . . .

III

Ὅταν δὲ ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος τὸ πλῆθος περίεργον ἀνέμενε ν' ἀκούσῃ τὰς τελευταίας αὐτοῦ λέξεις:

— Καϋμένο πουλάκι . . . οὗτος καὶ πάλιν ἐψιθύρισε, καϋμένο πουλάκι. . . . »

Ναύπλιον 27 Αὐγούστου 1899. ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

ΠΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΟΥ

ΣΟΝΝΕΤΟ

Τὴ μαύρη νύχτα τὰ ὄνειρά μου
Γίνονται φείδια
Καὶ φρενιασμένα τὰ σωθηκά μου
Κάνουν χωψίδια.

Κανεὶς δὲν ξέρει τὸν ἔρωτά μου
Κανεὶς δὲν ξέρει
Τ' ἔχ' ἡ ψυχή μου, τἄχ ἡ καρδιά μου
Καὶ ὑποφέρει.

Ἄγρια νύχτα μὲ βασανίζει
Πηχτὸ σκοτάδι
Ἔξω ἀγέρας, βοργιᾶς σφυρίζει

Τί κρύο βράδυ!
Φεύγ' ἡ ψυχή μου καὶ τριγυρίζει
Μέσα στὸν Ἅδη.

Ναύπλιον Αὐγούστου 27—1899.

Μῆτσος Παπασπύρου.

ΦΕΥΓΩ

Φεύγω καὶ πάω στὴν ξενειτιὰ
Καὶ ξενειτιὰ εἶναι δῶ
Ρίξε μου ὕστερη ματιὰ
Δὲν θὰ σὲ ξαναειδῶ.

Φεύγω κι' ἀφίνω σκυθρωπὰ
Τὰ ἔρημα βουνὰ
Ἄχ! ἡ καρδιὰ ποῦ ἀγαπᾷ
Ποτὲ τῆς δὲν ξεχνᾷ.

Φεύγω καὶ κλαῖνε τὰ κλαργιὰ
Τὰ ἔρημα πουλιὰ
Ἀγάπη μου σ' ἀφίνω γειὰ
Μὲ δυὸ στερνὰ φιλιά.

Φεύγω μὲ τρώει ἡ συλλογὴ
Νὰ μείνω δὲν μπορῶ
Μαζὺ σου πιὰ σαύτην τὴ Γῆ
Δὲν θὰ ξαναχαρῶ.

Ποιὸς ξέρει ἂν καμμιὰ φορὰ
Σὲ τόπο μακρυνὸ
Ἀνταμωθοῦμε μὲ χαρὰ
— Ὄνειρο ὕστερνό. —

Φεύγω καὶ πάω στὴν ξενειτιὰ
Καὶ ξενειτιὰ εἶναι δῶ
Ῥίξε μου ὕστερη ματιὰ
Δὲν θὰ σὲ ξαναειδῶ.

Λυγουριὸ Σέριος 23-24—1896. **Μῆτσος Παπασπύρου**

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Χρῆσις τοῦ Ἐλαίου εἰς τὴν μαγειρικήν.

Τὸ καλῆς ποιότητος ἔλαιον προστιθέμενον μετρίως ἐν τῷ μαγειρευομένῳ κρέατι μαλακύνει τοῦτο καὶ καθίστησιν εὐπεπτώτερον Ἐπίσης τὰ ὄσπρια τῇ προσθήκῃ ὀλίγου ἐλαίου βράζουσιν ταχύτερον καὶ μαλακώτερα καθίστανται. Τὸ ὀπτὸν (ψητὸν) κρέας καθίσταται τρυφερόν, ἐὰν πρὶν ἢ τεθῇ πρὸς ψήσιμον ἐπαλειφῇ δι' ὀλίγου ἐλαίου

Τὸ ὠμὸν κρέας, ἐὰν ἐπαλειφῇ δι' ὀλίγου ἐλαίου καὶ μείνῃ οὕτω τὴν ἐπιοῦσαν, καθίσταται τρυφερώτατον

Τὸ ἔλαιον πρέπει νὰ εἶναι καλῆς ποιότητος καὶ ἄνευ δυσαρέστου ὀσμῆς, ἄλλως παρέχει ὄχι εὐχάριστον γεῦσιν.

Τὸ πολὺ ἔλαιον καθίστησι τὸ φαγητὸν δύσπεπτον, διότι τὸ ἔλαιον βρασθὲν ἀλλοιοῦται, γίνεται ἐρεθιστικὸν εἰς τὸν στόμαχον, δύσπεπτον καὶ παράγει ὀξυνώσεις τοῦ στομάχου.

Ἐνδυνάμωσις τῆς Ὁράσεως.

Θέτετε ἰσχυρὰν τὴν ὅρασίν σας; Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τρώγητε καθ ἑκάστην, εἰ δυνατόν, μικρὸν τεμάχιον ἥπατος (συκωτίου) προβείου ἢ μᾶλλον αἰγείου καλῆς ποιότητος ὀπτὸν (ψημένον) τὴν πρωΐαν ἢ ἐν ὥρᾳ τραπέζης Οὕτω διατηρεῖται ἀκμαιοτάτη καὶ ἰσχυροτάτη ἡ ὅρασις καὶ ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ.

Ὑγρὸν πρὸς ἐξάλειψιν ἰῶν κηλίδων διαφόρων εἰδῶν λέρας ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων.

Λάβετε 150 δραμ. ὕδατος χλιαροῦ, διαλύσατε ἐν αὐτῷ 25 δράμια λευκοῦ σάπωνος καὶ 15 ἀνθρακικῆς σόδας καὶ χλιαροῦ ἔτι ὄντος τοῦ ὑγροῦ προσθέσατε 15 δράμια χολῆς βοός, ἀνακατώσατε καὶ ἄφετε νὰ κρυώσῃ, εἶτα προσθέσατε 10 στάγματα ἐλαίου λεβάντας (στοιχάδος) ἀνακατώσατε, στραγγίσατε διὰ λευκοῦ πανίου καὶ θέσατέ το ἐν φιάλῃ πρὸς διατήρησιν.

Χρῆσις. Βρέξατε τὴν κηλίδα δι' ὀλίγου ποσοῦ καὶ ἀμέσως τρίψατε διὰ μαλακῆς βούρτσης (βούρτσας) καὶ ἔπειτα πλύνατε διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ ἡ κηλὶς ἐξαλείφεται ὁλοσχερῶς. Γνωστὸν ἔστω ὅτι τὸ καθαρτικὸν τοῦτο ὑγρὸν δὲν πρέπει νὰ μείνῃ μόνον ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος. Ἅμα τεθῇ πρέπει νὰ πλυθῇ ταχέως καὶ ἀμέσως σφουγγισθῇ.

Κατασκευὴ χρυσῆς μελάνης.

Λάβετε ἴσα μέρη ἰωδούχου ποτάσσης καὶ ὀξικοῦ μολύβδου. Θέσατε ἀμφότερα ἐπὶ φίλτρου, ἤτοι πορῴδους χάρτου ἐκτεθειμένου ἐντὸς χοάνης (χωνίου) πρὸς στράγγισιν καὶ ἐπιχύσατε εἰκοσαπλάσιον ποσὸν ἀπεσταλλαγμένου ὕδατος θερμοῦ. Οὕτω τὰ στερεὰ διαλύονται καὶ ἡ διάλυσις ῥέει ἐντὸς τῆς ὑαλίνης φιάλης ὑγρὸν τὸ ὁποῖον ἅμα ψυχρανθῇ, σχηματίζει ἰωδοῦχον μόλυβδον ὑπὸ ὡραῖα χρυσᾶ κρύσταλλα, τὰ ὁποῖα ἐπιμελῶς συλλέγετε, πλύνετε ταχέως δι' ἀπεσταλλαγμένου ὕδατος καὶ ἔπειτα τρίβετε ἐντὸς ἰγδίου καὶ ἑνώνετε μετὰ πυκνῆς διαλύσεως κόμμεος ἀραβικοῦ. Πρὸς χρῆσιν δέον νὰ ἀνακατεύητε καλῶς ὅλον τὸ μίγμα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Ἡ ἐκκένωσις ποτηρίου διὰ φιάλης πεπληρωμένης.

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ κενώσῃ τις ποτήριον πλῆρες ὕδατος διὰ φιάλης, ὁμοίως πεπληρωμένης ὕδατος, χωρὶς βεβαίως νὰ κενώσῃ πρότερον τὴν φιάλην;

Τὸ πρόβλημα τοῦτο μολονότι εἶνε δύσκολον καὶ ἐπίπλοκον ἐκ πρώτης ἀπόψεως, ἐν τούτοις λύεται εὐκολώτατα διὰ τῆς ἀκολούθου εὐφυοῦς μεθόδου.

Λάβετε τὸν φελὸν φιάλης, ὃν διατρυπᾶτε εἰς δύο μέρη καὶ τοποθετεῖτε ἑρμητικῶς ἐντὸς τῶν ὀπῶν δύο καλάμια ἀχύρου μήκους τὸ μὲν ἐν τοῦ βάθους τοῦ ποτηρίου, τὸ δὲ ἕτερον διπλασίου μεγέθους. Τότε κλείσατε τὴν ὀπὴν τοῦ μικροῦ ἀχύρου, εἴτε δι' ἱσπανικοῦ κηροῦ εἴτε διὰ μεμασημένου ἄρτου καὶ θέσατε τὸν φελὸν οὕτω πως διεσκευασμένον, ἐπὶ στομίου φιάλης, πεπληρωμένης ὕδατος.

Ἤδη λαμβάνετε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός σας ποτήριον πλῆρες ὕδατος, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς τὴν φιάλην, ἣν ἀναστρέφετε ὡς δείκνυσιν ἡ ἡμετέρα εἰκών, εἰς τρόπον ὥστε τὸ μικρὸν ἄχυρον νὰ εἰσχωρῇ εἰς τὸ βάθος τοῦ ποτηρίου. Ἀφοῦ δὲ κόψητε διὰ ψαλίδος τὸ ἄκρον τοῦ κεκλεισμένου μικροῦ ἀχύρου, τὸ ὕδωρ θὰ ἐκκρεύσῃ ἀμέσως διὰ τοῦ μεγάλου ἀχύρου, μέχρις ὅτου τὸ ποτήριον ἐντελῶς κενωθῇ καὶ χωρὶς παντάπασιν ἡ φιάλη νὰ παύσῃ τοῦ νὰ ἦ πλήρης.

Ἡ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου εἶναι ἡ ἑξῆς: Τὰ δύο ἄχυρα ἀποτελοῦσι τοὺς δύο βραχίονας σίφωνος, οἵτινες εἰσὶ πεπληρωμένοι ὑγροῦ καὶ ἐφ' ὅσον ποσότης τις ὕδατος ἐκρέει διὰ τοῦ μεγάλου ἀχύρου, σχηματίζεται ἐν τῇ φιάλῃ κενόν τι, ὅπερ ἀμέσως πληροῦται δι' ἴσης ποσότητος ὑγροῦ εἰσερχομένου ἐν τῇ φιάλῃ διὰ τοῦ μικροῦ ἀχύρου ἕνεκα τῆς πιέσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἐξασκουμένης ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ποτηρίῳ ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ.

Φ. Π.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Χ. Π.Σ. Ἀλεξάνδρειαν. Ἐλήφθη σημείωσις τῆς ἐγκυκλίου σας. Ἔχει καλῶς.—Γ. Χ. Ποταμὸν Συστημένη μετὰ περιεχομένων ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἐπιστώσαμεν μερίδα σας.—Κ. Σ. Σουλέ Ναυπακτίας. Ὑμετέρα συστημένη ἐλήφθη. Ταχυδρομικῶς λαμβάνετε ἀπόδειξιν μετ' ἀριθμοῦ ἀλαχείου καθὼς καὶ ἡμερολόγιον. Ἡ Κλήρωσις γενήσεται τὴν Λην τοῦ ἔτους.—Δ. Μ. Τσεσμέ Σᾶς ἀπηντήσαμεν διὰ μέσου τοῦ αὐτόθι φίλου κ. Α. Ψ. καὶ ἀναμένομεν ἀπάντησίν σας.—Δ. Κ. Κάιρον. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Ταχυδρομικῶς ἀπαντῶμεν. — Δ. Κ. Σύρον. Ἐπιστολὴ καὶ ἀπόδειξις ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς. Γράφομεν.—G. V. Rangoon. Δελτάριον ἐλήφθη. Ταχυδρομικῶς σᾶς ἀπηντήσαμεν. Χρήματα ἐλήφθησαν.—Ι. Π. Ληξούριον. Ἐπιστολὴ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν.—S. P. I. Giurgevo ἐπιστολὴ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Ταχυδρομικῶς δὲ γράφομεν. — Χ. Β. Β. Πλομάριον Metelin. Δελτάριόν σας ἐλήφθη. Ἐγράψαμεν αὐτόθι ἀνταποκριτῇ μας ὅπως δεχθῇ συνδρομήν σας.—P. N. Δ. Paris Ἐπιστολὴ σας ἐλήφθη, ταχυδρομικῶς σᾶς ἀπηντήσαμεν καὶ ἀναμένομεν συντόμως ἀπάντησίν σας μετ' ἐμβάσματος.